

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus tunnistas põhiseadusevastaseks perehüvitiste seaduse osa, mis ei võta vanemahüvitise arvutamisel arvesse tööandja maksejõuetuse hüvitist

Riigikohus tunnistas põhiseadusevastaseks perehüvitiste seaduse osa, mis ei võta vanemahüvitise arvutamisel arvesse tööandja maksejõuetuse hüvitist

30. oktoober 2019

Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium tunnistas põhiseadusega vastuolus olevaks perehüvitiste seaduse osa, mis vanemahüvitise suuruse arvutamisel ei võta arvesse hüvitise saajale makstud tööandja maksejõuetuse hüvitist. Riigikohus rõhutas, et vanemahüvitiste süsteemi haldamise lihtsus ja kulude kokkuhoid ei õigusta hüvitise saajate erinevat kohtlemist.

Kohtuasjas vaidlesid pooled selle üle, kas Sotsiaalkindlustusamet kohaldas perehüvitiste seadust õigesti, kui jättis vanemahüvitise suuruse määramisel arvestamata Eesti Töötukassa makstud tööandja maksejõuetuse hüvitiselt tasutud sotsiaalmaksu. Kui amet oleks maksejõuetuse hüvitiselt tasutud sotsiaalmaksu arvestanud, oleks kaebaja vanemahüvitis olnud kalendrikuu kohta ligikaudu 673 eurot suurem.

Halduskohus leidis, et seaduse sõnastus on selge ning et see ei arvesta vanemahüvitise suuruse arvutamisel isikustatud sotsiaalmaksu hulka tööandja maksejõuetuse hüvitiselt tasutud sotsiaalmaksu. Ringkonnakohus tunnistas perehüvitiste seaduse osaliselt põhiseadusega vastuolus olevaks, rahuldas kaebuse ning tühistas Sotsiaalkindlustusameti otsuse.

Riigikohus rahuldas Tallinna Ringkonnakohtu esitatud taotluse tunnistada põhiseadusevastaseks perehüvitiste seaduse osa, mis vanemahüvitise suuruse arvutamisel ei võta arvesse tööandja maksejõuetuse hüvitiselt tasutud sotsiaalmaksu. Riigikohus selgitas, et seadusandja peab vanemahüvitise saamise õiguse andmisel ja piiramisel järgima põhiseadusest tulenevat võrdse kohtlemise põhimõtet, mis keelab kohelda sarnases olukorras inimesi ebavõrdset.

Praegusel juhul on kahe lähedases olukorras olevate isikute grupi peamine erinevus selles, et ühel juhul maksab tulu ja sellelt arvestatud sotsiaalmaksu Eesti Töötukassa ning teisel juhul tööandja. Töötasult makstud sotsiaalmaks võetakse vanemahüvitise suuruse arvutamisel arvesse, Eesti Töötukassa tasutud tööandja maksejõuetuse hüvitiselt makstud sotsiaalmaks aga mitte.

Kolleegium leidis, et vanemahüvitise süsteemi haldamise lihtsus ja kulude kokkuhoid ei õigusta perehüvitiste seadusest tulenevat erinevat kohtlemist. Tööandja maksejõuetuse hüvitise maksmisega seotud asjaolude väljaselgitamine on võimalik. Eelduslikult ei kaasne sellega ülemäära suurt halduskoormust.

Samuti ei too tööandja maksejõuetuse hüvitiselt tasutud sotsiaalmaksu arvestamine vanemahüvitise arvutamisel kaasa moonutusi vanemahüvitise süsteemis. Tööandja maksejõuetuse hüvitist makstakse

tööandjalt saamata jäänud tasude eest, mille kompenseerimiseks ongi vanemahüvitis mõeldud. Põhiseadusevastase normi tõttu kujuneb vanemahüvitis väiksemaks inimese tegelikust sissetulekust ja vanemahüvitis ei teeni nii enam oma eesmärki.

OTSUS [1]

Susann Kivi
Riigikohtu pressiesindaja
+372 5333 9846
susann [dot] kivi@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-tunnistas-pohiseadusevastaseks-perehuvitiste-seaduse-osa-mis-ei-vota>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=5-19-25/9>